

Épületfotó - a Schwarz-ház (Budapest, Dob utca 53.) főhomlokzata

Leltári szám: VLT 396.1.1

Alkotó: Nagy, István / építész

Készítés ideje: 1904 - 1905

Készítés helye: Budapest

Technika: digitális fotó

A házról, amelynek építtetője Schwarz Mór volt, eredeti tervsorozat található Budapest Főváros Levéltárában. A terveken a dátum 1904. október. 4., látható rajtuk az építész aláírása és pecsétje. A feliratban szerepel az építtető neve. Fennmaradt egy helyszínrajz, egy homlokzati terv és egy metszet, illetve alaprajzok mind az öt szintről, a pincét is beleszámolva. A főhomlokzati rész mögött hosszan elnyúló, trapéz alakú udvar köré szerveződnek a függőfolyosóról nyíló lakások. A bejárati rész közepéről kissé balra tolva helyezkedik el a kapualjjal, amely mögött közvetlenül indul a lépcső. A jobb oldali szárnyban hátul helyezték el a melléklépcsőt, amelyen a pincébe is le lehet jutni. Az utcafronton eredetileg is üzleteket terveztek. Az utcai homlokzat mögött minden emeleten egy-egy nagyobb, az udvari szárnyakban kisebb alapterületű lakásokat terveztek, emeletenként összesen nyolcat. A főhomlokzati terv a megvalósult változatnál historizálóbb. A terven csak a harmadik emelet feletti rész hullámzó kiképzésű, és csak középen látszik háromszögű oromzat. Az I-II. emelet ablakai szögletesek, a II. emelet felett hangsúlyos párkány húzódik. A megvalósult változat szalagszerű, emeleteket átfogó dekorációja nem szerepel a terven. Az I-II. emelet erkélyei ugyanott vannak, mint a terven, amelyen azonban nincs több erkély. A metszeten a függőfolyosóra néző nyílások felső részét ívekből szerkesztett falsáv keretezi. A megvalósult főhomlokzatot Huszka motívumaiból kialakított ornamentika jellemzi. A kapurács mintája cserépből kinövő virágot formál. A kapualj oldalfala hullámos stukkó kiképzést kapott, leveles-indás motívumokkal és Huszka motívumaiból kiinduló ornamentikával díszített. Az emeleteken a lépcsőházból a függőfolyosókra több részből álló üvegezett ajtók vezetnek. Ezek kiképzése hasonlít a Földtani Intézet és a Postatakarékpénztár előcsarnokainak belső ajtóira. Az üvegek mintája szintén a Huszka József által rajzolt formavilágot tükrözi. Az udvarban a függőfolyosónak a lépcsőházzal csatlakozó szakaszát öntöttvas oszlopok tartják. A lakások többsége eredeti nyílásokkal rendelkezik. Az ajtórácsok növényi motívumokból állnak. A körfolyosó rácsának motívuma az udvar trapéz alakja miatt egyes helyeken keskenyebb, illetve a sarkokon ívesen befordul. A sarkok lekerekítése általános az udvari homlokzatnál, a nyílások kereteinél és az eresz alatti résznél is megfigyelhető. A nyílások körül, a felső szakaszban ívekből szerkesztett falazott keret látható, amelynek kialakítása a kopjafák, székely kapuk faragására emlékeztet. Az előcsarnokban és a lépcsőházban az egyes szintekre érve a padlóburkolat geometrikus mintázatú cementlap. A lépcsőház korlátja eltér a körfolyosóétól, indái a korlát fölé nyúlnak, mint a Postatakarékpénztár lépcsőházában.

Irodalom

- Gerle János, Kovács Attila, Makovecz Imre: *A századforduló magyar építészete*. Szépirodalmi Könyvkiadó – Bonex, Budapest, 1990. - p. 150-151.

